

Upravodaj

Kocianovy houslové soutěže

Sobota 8.5. 2010

52. ročník KHS

číslo 4

52. Kocianova houslová soutěž zná svého laureáta

V sále ústecké základní umělecké školy by se dalo napětí krátce po osmnácté hodině krájet. Do posledního místečka zaplněný sál netrpělivě očekává příchod devítičlenné poroty, která si v závěru letošní KHS dává

na čas. Ve hře je hodně, titul laureáta!

Už po prvních akordech 2. kola IV. kategorie je jasné, že další Kocianův zástupce vzejde právě z řad nejstarších houslistů. A o slovo se důrazně hlásí první z

Mistr Jaroslav Kocian má dalšího následovníka. Je jím Francouz s českými kořeny David Petrlík.
Foto: Jan Pokorný

CENY KHS 2010

Laureát KHS 2010:
David PETRLÍK, Francie

Cena Editio Bärenreiter Praha pro Laureáta KHS 2010:

David PETRLÍK, Francie

Cena Editio Bärenreiter Praha pro pedagoga, jehož žák se stal Laureátem KHS 2010.

Hélène FRIBERG-CHENOT

Cena Nadačního fondu MJK pro nejlepšího interpreta skladby Jaroslava Kociana:

Jan MICHÁLEK, Praha

Cena EMCY za vynikající interpretační výkon:

David PETRLÍK, Francie

Diplom za vynikající klavírní doprovod:

Martina HÁJKOVÁ

Hana FORSTEROVÁ

Eva MEZEROVÁ

Jiřina KOLMANOVÁ

Krystyna STOJEK

Anna NOWAK-DAŇDA

Vilém VALKOUN

Cena prof. Petera Michalici - Studijní pobyt na 6. ročníku Mezinárodních letních mistrovských kurzů v Kremnici na Slovensku v červenci 2010

Eva SCHÄFEROVÁ, Liberec

adeptů. David Petrlík podává strhující výkon, kterým doslova bourá sál. Ovace hudbyznalých Oušťáků neberou konce, Francouz s českými kořeny se vrací před publikum snad čtyřikrát. Tomu se říká útok na absolutní prvenství!

Pozadu ale nezůstává ani Julie Svěčená, provedení Ravelova Cikána nechybí snad vůbec nic. Vyhlašování ocenění spěje k předpokládanému finále. Zbývají poslední dva! A porotci v čele s Pavlem Hůlou přilévají pomyslný olej do ohně. Vyhlašují hned dvě první ceny!

I ten poslední návštěvník v sále ale ví, že titul Laureáta 52. Kocianovy houslové soutěže si může odnést jediný houslista. Konferenciérka Ludmila Hrodková po chvíli ticha oznamuje: „David Petrlík.“ Další bouřlivé ovace v sále a mladý houslista, který si během své produkce získal nejedno dívčí srdce, přijímá gratulace. Je rozhodnuto, nejvyšší ocenění putuje do země galského kohouta. Tajenka s názvem Laureát 52. KHS je rozluštěna!

Jan Pokorný

„Za rok se na pódium vrátím,“ říká čerstvý laureát David Petrlík

Můžete nám sdělit své bezprostřední dojmy?

Takový výsledek jsem určitě nečekal. Přijel jsem zahrát s radostí a navštívit rodnou zemi svých rodičů.

Jak je to tedy vlastně s vaší národností?

Maminka i tatínek jsou Češi, ale narodil jsem se ve Francii, kde také studuji.

Byl jste nervózní, když jste hrál rozhodující skladbu?

Vždycky trochu jsem.

Jak dlouho už hrajete na housle?

Housle jsem vzal do rukou v šesti letech a sám jsem se snažil trochu hrát, v sedmi letech jsem začal chodit na konzervatoř.

Máte už nějaké zkušenosti z mezinárodních soutěží?

Dostal jsem na vysokou školu v Paříži, což je jako v České republice akademie. To bylo docela těžké, protože se hlásilo 115 kandidátů a brali jich jenom 12. Účastnil jsem se i dalších akcí ve Francii, ale žádná nebyla tak jako Kocianova.

Prozradíte nám vaše plány do budoucna?

Určitě bych chtěl co nejvíce pokračovat v hraní. Rád bych hodně vystupoval. Těším se na Závěrečný koncert vítězů KHS 2010 a až se sem za rok na pódium vrátím.

Anežka Jakubcová

Pavel Hůla hodnotí laureáta 52. KHS Davida Petrlíka

Když jsem dnes poslouchal absolutního vítěze, tak jsem si říkal, že sám Kocian by tohoto houslistu uznal jako nejlepšího. Už jsme ho slyšeli, tak trochu jsem tušil, co nás může čekat. Překvapil mě ve skladbě, která je technicky naprosto složitá, komplikovaná. On byl opravdu nad věcí, ještě přitom myslel na muziku. Jako kdyby to šlo odněkud zezhora. Lidé to uznali.

Měl ale velkou konkurentku v Julii Svěcené, která zahrála nejlépe, co tu kdy soutěžila. Většina poroty řekla, že on byl ještě o malinký chloupek lepší. Těžko se to dá vyjádřit. Zapůsobil už povinnou skladbou, nehleděl na technické problémy, kterých je tam strašně moc.

IV. kategorie

52. ročník KHS 2010

52nd KVC 2010

Výsledky

1. cena: **David Petrlik**, Francie
Pablo de Sarasate: Fantazie Carmen
Laureát KHS

1. cena: **Julie Svěcená**, Praha
Maurice Ravel: Cikán

2. cena: **Eva Schäferová**, Liberec

3. cena: **Ada Dobrowolska**, Polsko

3. cena: **Markéta Dominikusová**, Letohrad

3. cena: **Katarzyna Goliat**, Polsko

Čestné uznání I.:

Nastasja Vojinovic, Srbsko

Sanchir Khaliun, Mongolsko

Čestné uznání II.:

Ludmila Pavlová, Praha

Lenka Němcová, České Budějovice

Kateřina Soumarová, Police nad Metují

Results

1st prize: **David Petrlik**, France
Pablo de Sarasate: Fantazie Carmen
Laureát KHS

1st prize: **Julie Svěcená**, Praha
Maurice Ravel: Cikán

2nd prize: **Eva Schäferová**, Liberec

3rd prize: **Ada Dobrowolska**, Poland

3rd prize: **Markéta Dominikusová**, Letohrad

3rd prize: **Katarzyna Goliat**, Poland

Honorable Mention of the 1st grade:

Nastasja Vojinovic, Serbia

Sanchir Khaliun, Mongolia

Honorable Mention of the 2nd grade:

Ludmila Pavlová, Praha

Lenka Němcová, České Budějovice

Kateřina Soumarová, Police nad Metují

Pavel Hůla, předseda poroty, hodnotí čtvrtou kategorii:

Už se tu dělily ceny, ale tohle tady ještě nebylo. Víte, výkony Davida Petrlíka a Julie Svěčené byly tak vynikající a podobné, i když každý z houslistů je jiný. Dovolili jsme si dělení ceny, i když absolutní vítěz mohl být jen jeden.

Už ve čtvrtek jsem říkal, že kdyby finalisté čtvrté kategorie soutěžili před deseti lety, tak všichni dostali cenu. Úroveň obrovsky vyrostla. Byl velký rozdíl prvních dvou, ti byli

naprosto super, Eva Schäferová byla taky výborná, pak byl trochu rozdíl. Dokonce jsme uvažovali o tom neudělit 3. cenu, asi by nás ale publikum nemělo rádo.

Druhá cena byla tedy jedna a třetí ceny tři. Takřka domácí úspěch Letohradu (3. cena Markéty Dominikusové pozn. autora) ukazuje, že Pardubický kraj může být spokojen.
(jp)

Jak to slyším já 2. kolo 4. kategorie

Khaliun Sanchir - Mongolsko: V sále je nabito. O 4. kategorii je vždy mimořádný zájem. Pro soutěžící je to důstojný rámec jejich výkonu. Interpret hraje přesvědčivě. Sólové části zaujmou. Bravurní výkon. Nemám co dodat.

Petrlik David - Francie: To je nástup! Úžasný "tah na branku"! Zde platí jen ctít a obdivovat. Od prvních taktů. Soustředění v sále obrovské, bylo by slyšet špendlík... Bouře potlesku. Potleskoměr nadoraz. Pro mě potenciální laureát tohoto ročníku, nedovedu si představit, že by někdo zahrál sugestivněji. Protože své poznámky přepisují do počítače po skončení kategorie, musím dodat, že mě nadšení pro Davida Petrlíka zchladil jeden můj známý, ctitel houslové hry, který prohlásil, že s touto skladbou se na KHS nevyhrává. Sázím na Davida!!! Dobrowolska Ada - Polsko: Soutěž se dostala do fáze, kdy z pohledu běžného konzumenta - entuziasty není co hodnotit. Všichni hrají "na doraz. V tomto věku docílují maximum dosažitelného.

Goliat Katarzyna - Polsko: Tanec Harnasiow Szymanovského přinesl zajímavé hudební prožitky a rozčeřil hladinu "zaběhlého" repertoáru na KHS. Ode mne 100 bodů za výběr skladby! Opět výborný výkon houslistky!

Němcová Lenka ČR - České Budějovice: Vibráto spodní oktávy klavíru, do toho dramatické housle. Skladatel pouští do hudby těžké emoce, posléze přece jen přichází zvukem odlehčené téma. Klavíristka báječně ovládá nástroj!

Svěčená Julie ČR - Praha: Houslistka je nepochybně další adeptka na laureáta letošního ročníku soutěže. A to říkám i při vědomí jejího růstu zde na soutěži. Roste rok od roku a stále má kam jít. Bravo! Vítězství nebo prohra v soutěži je jedna věc, druhá věc je lidský a umělecký potenciál člověka. Otec Julie může být velmi spokojený. Jako klavíristu mě také kromě houslí prvním dojmem (i dalšími) zaujal klavír. Hana Forsterová! Vynikající klavírní doprovod, fantastický!

Schäferová Eva ČR - Liberec: Kaskády tónů, doslova vlny, ovládají sál ZUŠ. Soutěžícím jde o vše... Jako jeden z domácích organizátorů vnímám spíše ten sváteční rozměr - oslava velikána Jaroslava Kociana hudbou. Hudba na pódiu je naprosto dokonalá, hlavou mi běží film postav, výkonů, které jsem zde na KHS potkal. Podotýkám, že mysl se mi takhle rozletí vždy jen u nejlepších výkonů, kde nic neruší. Kde fantazie dostává díky hudbě křídla... Nic vás nevrací zpátky na zem. Kroužíte spolu s tóny někde prostorem. No ano!!! Jak to poslouchám, vtahuje mě hra víc víc. Výborný výkon.

Vojinovic Nastasja, Srbsko: Spíše než hodnocení mě napadá lítostivá myšlenka, že se soutěž už každým tónem blíží k závěru. Účinkující předvádí hodnotný výkon, ovšem pro mě v tuto chvíli bez výrazné dominanty, bez výrazného posluchačského vrcholu.

Dominikusová Markéta ČR - Letohrad: Tento výkon jsem díky indispozici - kašel - musel vynechat, což mě velmi mrzelo. Rok se na to těším... Markétu chápu téměř jako domácí, s její maminkou jsem studoval na konzervatoři. Tak zase někdy jindy... Příležitosti určitě budou.

Soumarová Kateřina ČR - Police nad Metují: Každý, kdo stojí na pódiu KHS ve 4. kategorii a ve druhém kole, může být pyšný a zasluhuje nejvyšší obdiv. Tolik ke Kateřině, kterou jsem pozorně vyslechl. Na další hodnocení si netroufám...

Pavlová Ludmila ČR - Praha: Báječný výkon, opět jdoucí k hranici možností houslistky. Jsem spolu s publikem zvědavý, jak to porota rozhodne. Sám si netroufám... Jenom sázím na laureáta! Za hodinu budeme moudřejší! Zřejmě je pro mě především to, že na čele ocenění bude David Petrlík, poté Julie Svěčená, následovaná těsně Evou Schäferovou. Dál bych si netroufl hodnotit ani místočko. Ale tyhle první jsou jasně čitelná.

Mirek Němec

III. kategorie

52. ročník KHS 2010 52nd KVC 2010

Výsledky

1. cena: **Jan Michálek**, Praha

Jaroslav Kocian: Intermezzo Pittoresque op.
18, č. 2

1. cena: **Ewa Zapalska**, Polsko

Aleksander Zarzycki: Mazurek

2. cena: **Filip Zaykov**, Praha

3. cena: **Markéta Nádvorníková**, Police nad Metují

Čestné uznání I.:

Alžběta Küchlerová, Kroměříž

Klodová Ellen, Havířov - Podlesí

Čestné uznání II.:

Vážanská Miroslava, Praha

Kerem Tuncer, Turecko

Čestné uznání III.:

Jindřich Novotný, Letohrad

Bilguun Bayartsogt, Mongolsko

Results

1st prize: **Jan Michálek**, Praha

Jaroslav Kocian: Intermezzo Pittoresque op.
18, č. 2

1st prize: **Ewa Zapalska**, Polsko

Aleksander Zarzycki: Mazurek

2nd prize: **Filip Zaykov**, Praha

3rd prize: **Markéta Nádvorníková**, Police nad Metují

Honorable Mention of the 1st grade:

Alžběta Küchlerová, Kroměříž

Klodová Ellen, Havířov - Podlesí

Honorable Mention of the 2nd grade:

Vážanská Miroslava, Praha

Kerem Tuncer, Turecko

Honorable Mention of the 3rd grade:

Jindřich Novotný, Letohrad

Bilguun Bayartsogt, Mongolsko

Pavel Hůla, předseda poroty, hodnotí třetí kategorii:

Samozřejmě musíme udělení dvou prvních cen okomentovat, není to tu poprvé. Snaha je vždy určit vítěze, ale tady to bylo tak vyrovnané, rozdíl byl opravdu minimální, že jsme se rozhodli udělit dvě první ceny. Oba houslisté si to opravdu zaslouží.

Honza Michálek hrál relativně lehký skladbu, ale předvedl již skoro hotový výkon. Zvolil skladbu, která možná není ideální na soutěž, ale on na ní ukázal všechno, co dove- de, naprosto přesvědčil.

Nakonec přišla polská houslistka, která velice zapůsobila. Zaujala projevem, i

když technicky se tam objevilo trošičku víc chybiček než u našeho Michálka.

Třetí kategorie byla myslím vysoce kvalitní. Problém byl však poměrně v Kocianovi, ne všichni ho pochopili, jak by se měl hrát, a nejenom zahraniční účastníci.

Co je důležité, stále zjišťujeme, že pedagogové nedávají ideální skladby svým žákům. Ve třetí kategorii se našly dvě až tři skladby, které nejsou na soutěž vhodné. Hodí se pro žáka během studia ve škole, ale na soutěž se taková skladba nehodí. Budu o tom hovořit zítra na koncertě vítězů.

(jp)

Jak to slyším já 2. kolo 3. kategorie

Vážanská Miroslava ČR - Praha: Radostná skladba zvoucí k tanci. Standartní interpretace, zda je vše na svém místě musí posoudit porota. Pro laika místy ostrý zvuk houslí může skrývat drobné intonační nedostatky, které jsou nepochybně přítomny. Něco jako by vadilo v bezvýhradném příjmu této interpretace. Výkon ale má své klady, svoji roli hraje i natěšenost publika na první výkon dnešního dopoledne.

Nádvorníková Markéta ČR - Police nad Metují: Tajemný klavír vystřídá na úvod sólová introdukce houslí. Hudba plná tesknosti, vzlyků, vášně i vzdoru - jakmile mě napadají takové básnické ekvivalenty hudby, znamená to, že interpret kouzlí a nic nikde neruší. Vše je dokonalé. Odkládám poznámky a poslouchám. "Silná" hudba v naléhavém provedení. Zaujme virtuoza houslistky. Ode mne jednička do žákovské knížky.

Michálek Jan ČR - Praha: Bravurní výkon. Pro mě, jako laika u podobných výkonů, které jsou zvládnuté, spolurozhoduje nápaditost a hudební kvality skladby, rukopis autora. A do popředí se dostává další významný faktor a to je kvalita klavírního doprovodu. Paní Martina Hájková u klavíru zasluhuje medaili KHS. Dala zde klavírem další rozměr hudbě a interpretovi křídla. Hudba slaví svátek.

Novotný Jindřich ČR - Mistrovice: Cikánské melodie. Představuji si rozeklanou krajinu, rozestavěné maringotky, ohně, Carmen... Hudba za představou pokulhává. Chybí jí rozevlátost. Interpret je poněkud sevřený...

Tuncer Kerem - Turecko: Skladba číslo jedna pro mě není v kontextu KHS nijak mimořádně posluchačsky vděčná (Bruch: Koncert č. 1), za to Wieniawski: Scherzo Tarantella se dá nazvat až "hitovkou", kde si libuji u známých míst. O to víc vnímám, že se houslistovi leccos nedaří (intonace). Zůstává pod virtuózní úrovní skladby, přičemž v tempu to není, toho je až až.

Zaykov Filip ČR - Praha: Když se tak dívám do notového partu na klavíru posetém mnoha a mnoha černými tečkami - notami (sedím v první řadě nalevo, takže tam vidím) musím už při produkci říci, kolik krásy je v zápisu ukryto. Výkon působí bezchybným dojmem. Chlapec hraje suverénně, kontakt s klavírem dokonalý, paní Hájková je skutečná umělkyně, pozoruji jak pracuje s doprovodem, každý tón má své místo. Bravo! Učebnicový doprovod, dal by se natočit na CD. Dokonalé finále dává opět tušit jedno z "medailových" míst.

Bayartsogt Bilguun - Mongolsko: Skladbu si užívám (Saint-Saens: Introdukce a Rondo capriccioso), za těch dvacet pět let, co jsem v zákulisí soutěže, patří mezi mé oblíbené. Díky stavbě sálu je úžasný rovněž bezprostřední kontakt se soutěžícími. Na některých klavírních soutěžích jsem sledoval interprety snad dvacet i víc metrů vzdálené, tady člověk s interpretem doslova dýchá. Strhující závěr - zda je vše v tomto tempu "vyhráno" jak má být?

Klodová Ellen ČR - Komorní Lhotka: Sympatický nástup, poté se vloudilo několik rušivých prvků... Vadí mi jako posluchači i dlouhá část, kde klavír doprovází housle jen jednotlivými "šteký" (akordy). Upřednostňuji skladby, kde klavír s houslemi komunikuje, přebírá iniciativu, aby ji vzápětí vrátil.... Na větší uplatnění zde na KHS něco chybí: Rozmach? Nadhled? Suverejnější přístup ke skladbě?

Zapalska Ewa - Polsko: To byl zajímavý výkon! Skladba mě postupně získávala, díky interpretce, až mě získala. I to o něčem svědčí. Píši si: Interpretka má vše pod kontrolou a přesvědčivě hraje a hraje. Řekl bych, že se jí opravdu daří. Čistý hodnotný výkon. Určitě na ocenění!

Kuchlerová Alžběta ČR: Taneční úvod skladby je tak silný, že strhává moji kolegyni k náznaku tanečních kroků alespoň pod židlí. Báječná skladba na promenádní koncert. Spolehlivá interpretace, mám příjemný pocit z této soutěže, sice tabulky KHS asi nepřevrátí, ale jako posluchač z mnoha důvodů jásám.

Mirek Němec

Anketa III. a IV. Kategorie Survey III. and IV. Category

1. How long have you already been playing the violin? (Jak dlouho už hrajete na housle?)
2. Do you have any musical idol / favourite player / componist? (Máte nějaký hudební idol / oblíbeného houslistu / skladatele?)
3. What is your greatest success? (Co byl Váš největší úspěch?)
4. Do you like a set piece? (Máte rád/a povinnou skladbu?)
5. Do you have enough time to enjoy other unmusical hobbies? (Máte čas i na jiné, nehmudební aktivity?)

Third category

Kerem Tuncer (Turkey)

1. I've been playing for 7 years. (Hraji 7 let.)
3. This is my first big competition. (Tohle je moje první velká soutěž.)
4. Yes, it's fine. (Ano, je to sympatická skladba.)
5. Yes, I have some free time, I like football, basketball. (Ano, občas mám volno, rád si udělám čas na fotbal a basketbal.)

Bilguun Bayartsogt (Mongolia)

1. Now, it has been 8 years since I started. (Teď to bude už 8 let od momentu, kdy jsem začal hrát.)
2. I love Paganini. (Vážím si Paganiniho.)
3. Before 2 years, I was very successful here at Kocian Violin Competition. (Před dvěma lety jsem se dobře umístil tady, na Kocianově houslové soutěži.)
4. Yes. (Ano.)
5. I like sports and I like work activities - I like doing something useful. (Mám rád sporty a pracovní aktivity, líbí se mi dělat něco užitečného.)

Tsatsaral Ganbold (Mongolia)

1. I've been playing for 7 years. (Na housle hraji již 7 let.)
2. I admire a lot of famous violin players. (Obdivuji spoustu slavných houslistů.)
3. In 2008, I was the second in famous competition in Russia and the eighth in big competition in Mongolia. (Roku 2008 jsem byla druhá ve významné soutěži v Rusku a osmá v Mongolsku.)
4. Yes, I like it very much. (Ano, mám ji velice ráda.)
5. No, I don't have much time for other hobbies. (Ne, nemám moc času na jiné aktivity.)

Fourth category

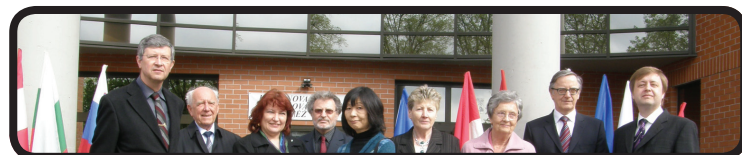
Monika Matysiak (Poland)

1. I don't know...let me think...9 years. (Nevím, nechte mne přemýšlet...9 let.)
3. I won twice the second prize in big competitions in Poland. (Dvakrát jsem vyhrála druhou cenu na velkých soutěžích v Polsku.)
4. No, I really don't like it! (Ne, opravdu ji nemám ráda!)
5. Yes, sometimes I have free time and then I read a lot. (Ano, někdy mám volný čas a to pak ráda čtu.)

What does the jury mean?

1st category. The level was much better as in the last year. Also the obligatory piece from Fibich was more playable for the participants and we think everybody liked it. In the opposite the piece of Dvorak (2.category) was perhaps more difficult for young violinists. Also the choice of the free piece was not good in a lot of cases. For example Wieniawski: Faust, Fibich: Polonéza, Vieuxtemps: Fantasia Appassionata, Béroit: Concerto 1. and Mozart Violin Concertos, these pieces are good for students during the school year but not suitable for the competition. In the 3rd category it's necessary to read the temps of the Kocian

piece: Allegretto gracioso! We mist very often this gracioso. The difference between all violinists was in the quality of tone, which was the big reason of the result of the 3rd category.

Otázky na porotce

- 1) Jaký je váš největší zážitek z letošní KHS?
- 2) Co vás zaujalo v našem městě?
- 3) Můžete zhodnotit, co jste doposud slyšeli?
- 4) Byl váš názor vždy totožný s finálním hodnocením?
- 5) Zdá se vám už i v noci o houslích?

Květoslava Hasilová

- 1) Řekla bych, že se kromě druhé kategorie úroveň zvýšila. Hlavně co se týče nejmladších dětí. A teď se těšíme na čtvrtou, kde bude, jak předpokládáme, úroveň nejvyšší. Jsem také spokojená s narůstajícím množstvím účastníků.
- 2) Líbí se mi nová úprava okolí ZUŠ, rekonstrukce divadla, zdejší krásná krajina. Také jsem spokojená s propagací houslové soutěže, město tím doslova žije.
- 3) Všechno jde ve vlnách, některá je slabší, jiná silnější. Například ve druhé kategorii je letos méně výrazných osobností, ale nedá se říct, že by byl letošní ročník celkově horší.
- 4) Určitě spolu diskutujeme, ale spíš se objevují rozdíly mezi názory poroty a dojmy posluchačů. Porota hodnotí kvalitu a nejen to, jestli si někdo vybral těžkou skladbu, v níž ale chybělo něco podstatného, co tam mělo být.
- 5) Ne, na zdejší atmosféru jsme již připraveni. Když například všichni účastníci hrají stejnou skladbu, je třeba si uvědomit, že se na ní nejlépe poznají rozdíly mezi jednotlivými hráči. A my je posloucháme rádi (směje se).

Peter Michalica

- 1) Těch bylo několik. Například v kategorii nejmenších hrála krásně a charismaticky ruská uchazečka. Velmi se mi líbil i výkon reprezentanta z Turecka v kategorii druhé. Také mě velmi příjemně překvapila polská houslistka Ewa Zapalská. Ta ačkoliv byla v prvním kole výborná, tak výrazně nevynikla, kdežto v druhém kole předvedla něco fantastického, neočekávaného. Jelikož se mé pocity shodovaly s pocitem poroty, ukořistila první místo společně s Janem Michálkem, který byl jasný vítěz již po prvním kole.
- 2) Velmi mě zaujaly rekonstrukce okolo hudební školy, myslím si, že nový park pozdvihne estetický dojem z okolí hudební školy. Ale času pozorovat, co se ve městě změnilo, máme příliš málo.
- 3) Myslím si, že úroveň je zaručeně vysoká, neboť Kocianova soutěž má mezinárodní renomé. A to hovořím jako objektivní zahraniční pozorovatel. Někdy je opravdu nesnadné vybrat, kdo postoupí do dalšího kola. To byl třeba příklad čtvrté kategorie, kde to chvilku dokonce vypadalo, že postoupí všech čtrnáct účastníků. Skutečně to byla matematika, která rozhodla, že několik kandidátů se nedostane dál. Jsem velmi rád, že několik posledních roků KHS, alespoň 8 let dozadu, demonstruje vzrůstající úroveň českého houslového hraní.
- 4) Bylo by velmi podezřelé, kdyby náš názor byl vždy shodný. Porota je tak početná právě proto, aby se rozdílnost pohledů projevila ve výsledném hodnocení. Bodování hudby a umění obecně vždy souvisí se subjektivní individualitou každého člověka. Hádky se i přes odlišné názory nekonaly, to by bylo pod úroveň poroty. Když někdo má dobrý logický argument, ostatní ho vyslechnou. Myslím si, že porota byla velmi dobře vybraná.
- 5) Občas ano. Naštěstí nejsem houslí přesycený a sny o nich jsou jen dobré.

Jindřiška Holotová

- 1) Nejkrásnější zážitek je ten, že máme možnost poslouchat houslový dorost a rádi sledujeme, s jakým zájmem a nadšením děti hrají.
- 2) Líbí se mi nová úprava místa, kde se koná KHS. Bude to tu krásné, ještě až park dostane název této soutěže. Jako pamětníci se mi moc líbí, jak město vzkvétá a probouzí se do krásy. Jsem také spokojená s propagací soutěže.
- 3) Loni byla úroveň nejmladších dětí vyšší. Některé ročníky jsou silnější, jak početně, tak kvalitativně. Ne že by například druhá kategorie byla špatná, ale není početně ani talentově silná.
- 4) Diskutujeme, ale v dobrém slova smyslu. Zajímá nás totiž problematika, se kterou se setkáváme na našich učilištích, konzervatořích. Navzájem si říkáme klady jednotlivých výkonů. Musím říci, že jsme byli na mnoha soutěžích a naše názory se nikdy příliš nelišily. Každý výkon je však sympatický, samozřejmě se tam promítá i práce učitelů, která provází vývoj žáků od počátku, až například na profesionální pódia.
- 5) Ne. Už jsme na to zvyklí. Jsme kantoři, učíme hru na nástroje, musíme mít velkou trpělivost a hodně vydržet. Když všichni hrají stejnou skladbu, je vidět, jak se profiluje jejich osobnost. To je ohromné. Také se setkáváme s různou prací pedagogů.

Rafael Brom

- 1) Jsem poprvé v porotě a v novém hudebním světě. Zde máme možnost vidět, co předcházelo všemu, co nakonec slyšíme z rozhlasu, na koncertech či kompaktních discích. Jsem proti kolegům trochu někde jinde, hodnotím zcela z jiného úhlu. Kocianova houslová soutěž je každopádně úžasná událost.
- 2) Je zajímavé, že i toto město má charakter jakéhosi uzavřeného sídla. Za náměstím je hned kostel, dnes využívaný také ke koncertním účelům, což je vynikající. Je tady řada stylových budov, zůstává zde historické jádro. A to je pro mne velice zajímavé. Navíc mi Ústí připadá trochu jako Betlém, domy jsou stavěny po stránkách do kopce.
- 3) Řekl bych, že jsem se tady s výrazným talentem ještě nesetkal, i když úroveň interpretů je určitě vysoká.
- 4) V konečné verzi se překvapivě vždy shodneme. Mnohdy se mi stalo, že jsem hodnotil některého z účastníků úplně jinak než pedagogové. V konečném součtu to ale dělalo společný závěr.
- 5) O houslích se mi nezdá. Žiji s nimi od svých šestnácti let, možná ještě déle. Dostal jsem se do situace, kdy jsem se naučil housle stavět. Housle mne tedy ve snech nepronásledují, kdepak.

Mistr houslař má široký záběr. Jednou opera, podruhé koncert Apocalypticy

Přestože je na Kocianově houslové soutěži pravidelným hostem, zůstává, divadelní mluvou řečeno, „za kulisami“. Bez Pavla Berana by ovšem KHS riskovala ztrátu svého medika. Usměvavý Plzeňák si ví rady s každým úrazem či neduhem, který nástroje soutěžících během týdnu v Ústí nad Orlicí postihne. A pětatřicet let praxe v oboru je pořádně znát. „Dokázal jsem opravit i úplně rozšlapaný kontrabas,“ říká mistr houslař příhodu ze života, které se snad ani nechce věřit.

Kudy vedla cesta Pavla Berana k nevšední profesi houslaře?

Od šesti let jsem na housle hrál, bohužel jsem skončil školní docházku v době normalizace. (usměje se) Mám maminku sudetskou Němku a ani jeden z rodičů nebyl ve straně. Od dvanácti let mě v Praze připravoval profesor Pospíšil na konzervatoř, jenže tam jsem se nedostal. Bylo štěstí, že paní na odboru školství mě bylo líto, tak našla obor houslař v Lubech u Chebu.

To je opravdu hříčka osudu.

Bylo to jediné místo, kde se u nás tohle řemeslo učí.

Tak mě napadá, je hodně lidí s profesí houslaře?

V Lubech se vyučilo dost lidí. Smůla je ta, že tři, čtyři roky zpátky došlo k tomu, že přestože měla houslařská škola více než sto pětadvacetiletou tradici, tak byla zrušena a přičtena do Chebu pod truhlářské učiliště. Profesor Zadina a jeho žáci demonstrativně rozšlapali mistrovskou kytaru v Karlových Varech před sídlem kraje. Stejně jim to nepomohlo.

Když se chce někdo individuálně věnovat houslařství víc, určitě si může najít mistra.

Máte vy osobně někoho takového?

Já jsem po vyučení zůstal věrný svému mistru Miroslavu Pikhartovi.

Je pro vás dějiště Kocianovy houslové soutěže neznámou, nebo jste už Ústí stihl poznat dobře?

V pětaosmdesátém roce jsem tady zakládal opravnu. Kdyby nebylo toho, že jsem měl těžký úraz, protože jsem dělal i horolezectví, opravna by tu asi do dneška fungovala. Momentálně působím v Plzni.

V Plzni se živíte houslařstvím naplno?

Ano. Převážně opravuji housle, ale svedu

všechny smyčcové nástroje: kontrabasy, violoncella. Samozřejmě, kdysi jsem opravoval i kytary.

Máte hodně zakázek, anebo muzikanti své nástroje úzkostlivě opatrují?

K tomu mohu říct, že houslař má k nástroji úplně jiný vztah než muzikanti. Oni s nástroji zachází, i když neříkám že všichni! (směje se) Když za vámi někdo přijde, že rozsedl housle, to je vždycky nešťastný pohled. Někdy se dá ale zachránit nemožné. Dával jsem dohromady kontrabas, který byl v pytli! (směje se). Ale určitě to stálo za to. Nástroj byl velice oceněn profesorem Pichlíkem, když si na opravený kontrabas zahrál, říkal, že by svoje tři, čtyři kontrabasy prodal a tu ten si nejradši koupil.

Kdo z houslistů vyniká v péči o nástroj?

Třeba u Štefana Milenkoviče bylo vidět, jak ho tatínek naučil úžasné pokoře nejen vůči publiku, ale také vůči nástroji.

Kolega Mirek Němec ve fejetonu přesně vystihl, že zatímco spotřební zboží málokdy přečká záruční lhůtu, tak hou-

sle zrají roky, desítky let i staletí. Čím to vysvětlit?

Housličky se vyhrávají a získávají. Když se na ně hraje, je to lepší, než když skončí v rukách sběratelů. Většina houslařů, co já vím, nemá sběratele příliš v lásce.

Postavit ale housle, které po třech stoletích nemají konkurenci, jak to vymyslel Stradivari, v tom přeci musel být kus alchymie!

On byl výjimečný, naprosto precizní, pečlivý. Ale my máme skvělého houslaře Honzíka Špidlena, loni získal první místo ve světové houslařské soutěži. Když Italové někoho pustí na tenhle post, to už se můžeme pyšnit! Pavlu Šporclovi třeba postavil známé modré housle.

Ještě otázka trochu na tělo houslaře: co si rád poslechnete?

Jdu rád na operu, operetu, můžu si zrovna tak poslechnout Apocalypticu, která v Plzni hrála.

Jan Pokorný

Hlasy ze zákulisí

Aby člověk získal komplexní přehled o nějaké události, neobejde se bez názoru organizátorů a dalších lidí, kteří pracují, jak se říká, mimo světla reflektorů. Několik lidí ze zákulisí KHS prozradilo své dojmy, postřehy a zážitky z posledních čtyř dnů.

Jana Dytrichová, obchůdek v přízemí, organizace

Organizování KHS se účastním už nějakých pětatřicet let. Teď v důchodu jsem se snažila přispět ještě víc než dříve. Starala jsem se tedy o získávání finanční podpory, což je potřeba, aby soutěž vůbec mohla fungovat. Musím říci, že sponzoři byli štedří, vžívali se do naší situace. Organizátorská činnost se určitě vyplatila. Když se podívám na ty malé talentované děti, kterým pomáháme otevřít bránu houslového světa, vidím plody své práce.

Filip Košnar a Renata Kováčová, sazba zpravodaje KHS

Několik strávených nocí při sazbě Zpravodaje KHS určitě nelitujeme, byla to pro nás velmi dobrá zkušenost, která je v našem oboru nenahraditelná. Ačkoliv sazba měla být rozdělena mezi čtyři lidi, zůstali jsme tady na to my dva, což nás trochu zklamalo, ale poprali jsme se s tím na výbornou a Zpravodaje se mohly dostat až k Vám. Přestože jsme mimo centrum hudebního dění, potkali jsme spoustu zajímavých lidí a obdivujeme výkony houslistů, zejména nejmenších dětí.

Kateřina Šafářová, redakce Zpravodaje KHS

Novinářská praxe jako taková se mi líbí, stále zde nacházím něco nového, zajímavého. Pozitivní také je, že když člověk něco napíše, hned vidí výsledky své práce. Hudební prostředí je vcelku sympatické, s lidmi se pracuje dobře, protože jsou velmi sdílní. Zvláště na malých dětech je krásně vidět, jak housle milují a snaží se, aby ve hře pokročily někam dál.

Eva Felgrová, občerstvení ve třetím patře

Nejsem tady přímo v centru dění, ale můžu říct, že s hudebníky se dá dobře vyjít, neměla jsem žádné problémy. Nejvíce se prodávala malá balená neperlivá voda, následovaly chlebičky, zákusky, odpoledne potom párky.

Tereza Tučková, redakce Zpravodaje KHS

Hrozně mě baví dělat ankety a rozhovory, protože všichni soutěžící, organizátoři, porotci a další lidé okolo vystupují velmi profesionálně. Je znát, že se jedná o chytré lidi, kteří mají co říct. Hudební prostředí je pro mě zajímavé, ale možná bych někdy v budoucnu vyzkoušela něco jiného, kde bych mohla více psát na základě svého názoru. A tiskárna byla trochu neposlušná.

Terezie Jakubcová, obchůdek v přízemí

Tady člověk může hodně pozorovat dění a celkovou atmosféru. Je zajímavé sledovat soutěžící chystající se na své výkony. Musím říct, že je to všechno takové uvolněné, účastníci asi nejsou nervózní nebo to na sobě nedávají znát. Zaujaly mě třeba hry dětí z Mongolska, které stále pobíhají okolo. Líbilo se mi taky, jak pan Svěcený otcovsky hodnotil výkon své dcery, když ji tady dole potkal.

Hana Bauerová, služba ve druhém poschodí

Myslím, že vše probíhalo bez problémů. Stále jsme zde měly co dělat, což je pozitivní, protože jsme se ani nestíhaly nudit. Se soutěžícími jsme se místy domlouvaly rukama, nohama, zkrátka jak se dalo. Například vysvětlovat jim, kde jsou v Ústí jídelny, bylo složité. Možná se to dalo usnadnit, kdyby každý měl svoji mapu. Často nás vysvobodil pan Kučera, který byl úžasný, mluvil Rusky, Polsky, Anglicky,...

Jan Pokorný, šéfredaktor Zpravodaje KHS

Mrzí mě jen, že z muziky jsem toho opravdu moc neměl. Představa, že budu stíhat večerní koncerty, se ukázala značně nereálnou. Co se týče soutěže samotné, podle mě se zde sešlo mnoho velice zajímavých lidí. Suverénně nejvíc pro mě ční Pavel Hůla, předseda poroty. Když slyším všechny kladné ohlasy na naši práci, je to pro mě největší odměna a určitá satisfakce za to, že jsem toho moc nenaspal. V hudebním prostředí se cítím jako ryba ve vodě, mám také radost z kolektivu v redakci i z toho, že zpravodaje mizí a tiskárna nestíhá. Celkově velká spokojenost, i když technické mouchy, přesněji řečeno masačky, to chce na příští rok důrazně vychytnat.

Anežka Jakubcová

Luboš Oubrecht, mistr smyčář, přiblížil své povolání

Když pohlédneme na smyčec, většinu z nás by ani ve snu nenapadlo, jak složitým cyklem výroby pod pečlivým dohledem prochází kus dřeva a pár koňských žíní, než se stanou mistrovským nástrojem v rukou ať již profesionála, či pouze žáka ZUŠ.

Pan Oubrecht zde prodává houslové i violové smyčce, přičemž klasické koncertní smyčce stojí kolem patnácti tisíc. Ale opravdu mistrovské jsou až od pětadvaceti, pětatřiceti tisíc.

„Můj nejdražší stál 60 000 Kč, ale můj otec prodal dokonce jeden za sto dvacet tisíc. Některé smyčce jsou tmavší a jiné světlejší, je to dáno hlavně materiálem,“ vysvětluje pan Oubrecht, „ty pro začátečníky se vyrábějí z bukového dřeva. Pro středně pokročilý z brazilového dřeva, ale my používáme nejlepší, fernambukové (permanbuco). Toto dřevo se těží v brazilských pralesech a v současné době je údajně pětadvacetiletý zákaz jeho těžby a vývozu. Takže se pochopitelně zvýšila jeho cena – za kus dřeva platíme třeba 150 euro. Používáme kvalitnější materiály, na žabku například perleť, slonovinu, kost, různé druhy kůží.“

Smyčce jsou klasicky dřevěné, ale někteří mistři už používají i karbonové, i když ty mají jiné vlastnosti. Souvisí to s vývojem houslí, který se v poslední době téměř zastavil.

Výroba není pochopitelně nic jed-

noduchého, většinou je k tomu zapotřebí speciálních materiálů z nejrůznějších částí světa. Například žíně. „My používáme jen žíně mongolských hřebců, jsou přirozeně bělejší a specialisty považovány za nejkvalitnější. Jejich hmotnost na jeden smyčec odpovídá přibližně 5 - 7 gramům, což je zhruba sto sedmdesát vlasů. Výměna žíní je individuální. Některé houslisté je obměňují jednou za dva roky, jiní za mnou přijíždějí pětkrát i víckrát do roka.“

Na otázku týkající se odlišných tvarů prutů odpovídá: „Prut má nejčastěji tvar buď osmihranu, nebo je kulatý. V Čechách jsou oblíbenější osmihranné, ale ve světě vítězí ty kulaté.“

Na smyčec se pro zvýšení třecího odporu používá kalafuna, což je vlastně destilační zbytek z pryskyřice borovic. Výběr tvrdosti je individuální. Někdo má radši prášivou, měkkou, jiný zase tužší, která se ale rychleji ohraje.

„Když vyrábíme na objednávku, žadatel si většinou diktuje přesná kritéria, není výjimkou, že určí přesnou hmotnost na gramy, výšku těžiště nebo i stáří použitého materiálu. Standardně vyrobíme tři smyčce a pak se z nich vybere ten nejlépe vyhovující,“ vysvětluje nám pan Oubrecht.

V jeho dílně ovšem nenajdeme jenom nové kousky, ale i originály z 19. a počátku 20. století. „Opravujeme staré smyčce, ale jen ty, u kterých se to vyplatí. Nejčastěji se jedná o francouzské, anglické nebo německé kusy.“

A co si myslí pan Oubrecht o výšce pořizovacích nákladů? „Může se zdát, že cena je vysoká, ale v zahraničí je strop ještě vyšší, například v Japonsku. Včera jsem prodal smyčec jedné dívce z Nové Paky a vítězce druhé kategorie, ta jej dostala jako dárek od otce.“

(mk, tt)

Kató Havas slaví 90 let

Vážení a milí účastníci KHS, dovoluji si Vás oslovit jménem Asociace Kató Havas pro „Nový přístup k houslové hře“ (KHANA). Všichni členové této asociace v těchto dnech obdrželi zprávu o tom, že se na konci tohoto roku dožije paní prof. Kató Havas devadesáti let. Také tento rok oslaví 25 let své existence KHANA. Posláním této asociace je šířit principy Nového přístupu k houslové hře po celém světě, aby mohl pomáhat všem houslistům i hráčům na smyčcové nástroje. Tomu slouží i její Zpravodaj (Newsletter), který už vychází také 25 let. V každém čísle má úvodní článek (Editorial) prof. Kató Havas. Všechny tyto úvodní články budou souhrnně vydány k tomuto výročí. V naší republice bylo uskutečněno pět seminářů a během nich měla i přednášku na HAMU v Praze. V tomto jejím pozeňnaném věku Kató Havas provede jednodenní workshop v St. Edmund Hall v Oxfordu v Anglii. Uskuteční se 24. července 2010. Při této příležitosti proběhne i oslava jejích devadesátých narozenin. Budu se snažit k tomuto krásnému životnímu jubileu vydat dabované DVD do češtiny jejích dvanácti lekcí Nového přístupu k houslové hře a možná k tomu přidat i záznam z jejího posledního semináře v ČR. Záleží na tom, jestli mi k tomu dá paní prof. K. Havas svolení.

Přeji Vám hodně úspěchů a krásné zážitky z letošní soutěže.

Jiří Illetško (jiriilletsko@centrum.cz)

Představujeme koncertní místo: kostel Nanebevzetí Panny Marie

Jednu ze zásadních dominant historického středu i celého města Ústí nad Orlicí tvoří bezesporu barokní děkanský chrám. Současný kostel v Ústí nad Orlicí, postavený v letech 1770 – 1776, nahradil původní dřevěný kostelík s kamennou podezdívkou, vedle něhož stála odděleně dřevěná zvonice. Fara vypadala obdobně jako kostelík. Vůbec první zmínka o kostele v Ústí pochází z roku 1297. Zbraslavská kronika popisující slavnou korunovaci krále Václava II. v Praze se zmiňuje, že se této slavnosti zúčastnil také „ctihodný pan Lutodl, farář z Ústí“. Listina výslovně uvádějící zdejší kostel a faru je datována 4. listopadu 1350 a pochází z pražské arcibiskupské kanceláře.

Iniciátor stavby nového kostela a první děkan v Ústí, Jan Leopold Mosbender, se narodil 22. dubna 1693 v královském městě Chrudim. V malém poddanském městečku na panství patřícím v této době již knížecímu rodu Lichtenštejnů působil od roku 1732. Nejprve začal vést dosud neexistující potřebné písemnosti, nechal vybít kostel (o sakristii sám napsal, že byla „nevlídná a tmavá jako šatlava“) a opravit oltáře. Když Mosbender postoupil na církevním hierarchickém žebříčku, potřeboval k důstojnému plnění svěřených úkolů novou reprezentativní budovu. V letech 1742 – 1748 se stavěla budova nové fary, nynějšího děkanství stojícího vedle kostela. Děkanství v sobě kromě jiného ukrývá i rozsáhlou knihovnu (357 svazků) vybudovanou Mosbenderem a jeho nástupci. Prý i poznámka vizitujícího nadřízeného, že „služebník má hezčí dům než jeho Pán“, přiměla Mosbendera ke stavbě nového kostela.

Plány velkolepé stavby vypracoval Jakub Pank z Veselí na Moravě. Stavba se kvůli neúrodě a následné drahotě protáhla na šest let. Velkorysími podporovateli stavby se stali majitelé panství, na což upomíná znak Lichtenštejnů v průčelí kostela. Mosbender se svého největšího díla (jeho zásluhou vznikla také např. původní křížová cesta na Andrlův chlum, kaple v Hylvátechči Řetové) nedožil. Kostel byl dokončen na konci září roku 1776, Mosbender zemřel 24. července 1776 a byl pohřben do nově postaveného kostela. Jeho náhrobní desku můžeme vidět za křtitelnicí. Vnější vzhled kostela se až na výjimky (např. přístavba druhé sakristie) téměř nezměnil. Kostelní klenba se tyčí do výšky 15 m, loď je dlouhá 40 m. Hlavní oltářní obraz zachycující událost Nanebevzetí Panny Marie pochází z doby dokončení stavby kostela, rám je mladšího data. Dřevěnou oltářní architekturu vytvořil orlickoústecký řezbář Josef Pirkel. Sloupy a sochy nahradily původní freskovou výmalbu presbytáře. Autorem fresek v lodi kostela (jedná se o zbytek z původní bohatší výmalby), obrazů křížové cesty a malých obrazů na bočních oltářích je letohradský malíř Jan Umlauf. Ve vyřezávaných konšelských lavicích v presbytáři sedávala při slavnostních příležitostech městská rada. Obraz Panny Marie Ústecké umístěný nalevo od kazatelny visel zřejmě již v původním kostele. Panna Maria podle pověsti zachránila město, jehož obyvatelé se utkali do kostela, před rabujícími vojáky, když se zjevila v podobě zachycené na obraze nad kostelní věží a vojáci uprchli bez kořisti.

Pověst má dvě varianty národností nepřátel: Uhry z dob válek s Matyášem Korvínem a Švédy za třicetileté války. Ze čtyř současných bočních oltářů v kostele jmenujme alespoň oltář sv. Jana Nepomuckého. Světec je zde zachycen, oproti tradičnímu ztvárnění z křížem v ruce, jako almužník obdarovávající potřebné. Z vnitřního vybavení kostela mohou zaujmout literátské kůrky na sloupech v zadní části lodi. Ty nahradily původní stupňovité lavice zpěváků – literátů – v roce 1960.

Stavba původního kůru byla zahájena před rokem 1778. V orlickoústeckém kostele působí od roku 1803 nepřetržitě Cecilská hudební jednota. Jedná se o jeden z nejstarších dosud působících sborů ve středoevropském prostoru.

Na věži děkanského kostela visí pět zvonů, nejstarší z roku 1473. Za zmínku stojí, že v Ústí nad Orlicí zůstává tradice ručního zvonění stále živá.

Michal Sklenář

Letošní kostelní koncerty v obrazech

Starosta Pešek: „Kocianka naše město posouvá tam, kam si ani většina Oušťáků neumí představit“

Starostu Ústí nad Orlicí **Richarda Peška** mnozí účastníci KHS viděli a slyšeli osobně při zahájení 52. ročníku soutěže před budovou ZUŠ nebo večer ve středu 5. května na koncertu Šimona Michala a Pardubické filharmonie v Roškotově divadle. Kromě toho, že Město Ústí nad Orlicí je vyhlášovatelem a titulárním sponzorem soutěže, má starosta Richard Pešek k soutěži i osobní vztah. Jeho vzpomínkám na soutěž a dalším souvislostem byl věnován rozhovor, který vznikl během KHS. Pro ty, kteří starostu znají jen jako starostu, připojuji informaci, že Richard Pešek je malíř známý v mnoha zemích světa. Je to umělec „každým coulem“.

Kdy jste poprvé zaznamenal, že v Ústí nad Orlicí probíhá Kocianova houslová soutěž?

My jsme se přistěhovali do Ústí nad Orlicí někdy v roce 1971. Nastoupil jsem do střední textilní školy, která je dnes školou uměleckoprůmyslovou a je v těsném sousedství divadla. A to je to, co jsem říkal při zahajovacím projevu, že na jaře Oušťáci nepotřebují kalendář. Ve městě se objeví houslisté, zazní tóny, zavlaží vlajky a všichni ví, že je tady jaro, květen, Kocianova houslová soutěž. To bylo i pro nás, pro takové svým způsobem vagabundy z textilky, jako když se rozsvítí sluníčko. Viděli jsme samozřejmě jenom tu vnější část, nazdobené divadlo, vlajky, poutače KHS.

My jsme se tam chodili dívat, nikdo nechtěl vstupenky, divadlo bylo otevřené, nikdo nic nehlídal, protože nikdo nic nekradl... Tam jsem cítil, jako by se ta středoškolská mládež, jak se říká „zvěř“, tím kumštem zušlechtila, samozřejmě hned po soutěži

jsme byli zase ti samí jak předtím. Celé Ústí bylo ale během soutěže takové slavnostní, dnes mi připadá, jako by se snad i ti lidi měli radši. To byla moje první setkání se soutěží.

Další kontakty s KHS pak byly z titulu vašich tehdejších pracovních povinností už intenzivnější, že?

Včera jsem měl třicet let osobního výročí, kdy jsem udělal první scénografii na KHS. Protože soutěž je také o setkávání, vzpomínám na ladiče pana Červenku, na houslaře Pötzla, starého pana Hůlu a další a další lidi okolo soutěže. Vzpomínám na všechny tehdejší laureáty, malého Milenkoviče, kterého už když rodiče ustrojili, jsme si říkali, že je to malý Mozart. Včera jsme si podali ruku s Pavlem Eretem, který je dnes pán, tehdy to byl kluk... Veškerá atmosféra kolem soutěže byla vždycky přátelská, příjemná. Dělali jsme tam my z tehdejšího klubu JZK nebo SKP, jak se to postupně jmenovalo. Potkával jsem spoustu báječných lidí, spoluorganizátorů od vás z hudebky, později i tebe, Petr Poslušný se mnou hrál i v kapele, musím vzpomenout na Luboše Lorence v té době. Luboš Lorenc působil velmi přísně, ale pak jsem poznal, jaký je zábavný a vtipný člověk a něco jsme se spolu navyváděli.

Máte nějakou obzvlášť zajímavou vzpomínku na soutěž, takovou jak se říká „příhodu z natáčení“?

No mám jeden jakoby šrámeček v historii Kocianky. To když vedení SKP z nějakých neznámých důvodů dalo ke mně na KHS staršího výtvarníka z Elitexu Františka Špačka, všichni tady ho známe, rád na něj vzpomínám. S výzdobou se začínalo týden předem. On mi začal říkat, co že to tam blbnu s věšením těch věcí na drát, to samozřejmě byly kaskády látek, písmo, a jiné věci... Povídá, neblbni, jakěj drát, silon všechno udrží, stodvacet kilo... To bylo naposledy v životě, kdy jsem poslechl staršího výtvarníka, protože tenkrát během zahajovacího koncertu ta výzdoba spadla. Naštěstí nespadla na nikoho. A byly to zrovna velké hranoly, znázorňující varhany, byly až tři metry vysoké a některé popadaly. Nekvalitní vlasec a teplo záře reflektorů udělalo svoje. A pro mě osobně nejčerstvější zážitek je můj včerejší projev před Zahajovacím koncertem na forbině divadla. Vzhledem k okolnostem to bylo pro mě velmi emotivní, mozek musel škrtat, pusa by jela, protože mě napadala kupa vzpomínek na soutěž. I moje žena si všimla, jak mi říkala při po koncertě cestou domů, že jsem mohl v řeči

zabloudit.

Co byste k soutěži a hlavně jejímu finančnímu zajištění řekl jako současný představitel města?

Já bych pochopitelně jako člověk „z kultury“ valil do soutěže a podobných kulturních akcí daleko víc peněz, ale je to vždycky jakoby kompromis. Ovšem KHS je naše absolutně nejpodporovanější akce. Do žádné jiné sportovní ani kulturní aktivity nedáváme tolik peněz. Hledám i další prameny, mám mít výstavu v Moskvě v mramorovém paláci nejbohatšího tamějšího Čecha, který tam má filiálku. Chtěl bych s ním udělat „obchod“, který mám domluvený přes svého brněnského galeristu: až ta výstava bude, dám mu portrét jeho manželky a budu na něm vyzvídat, do jaké míry by mohl být dlouholetým mecenášem této světové akce. Kocianka je světová, tak jak se Pražáci chlubí Pražským jarem, tak ústecká Kocianka je českým i evropským nebo světovým jarem pro mladé v kategoriích do šestnácti let. Jsme na to velmi hrdí. Při zahájení KHS mi jeden pan profesor řekl, že opravdu odkud jede, tam soutěž znají. Já jsem si v duchu pomyslel, že to jsou lidi z kulturního prostředí, kteří o soutěži ví, ale to já mám úplně jiný úlovek! Když jsem byl v rezidenci české velvyslankyně paní Eleonory Urbanové v Maroku, ona první řekla: „Ústí nad Orlicí? To je ta slavná houslová soutěž! A to je to politička! Hned se o o tom bavila s marockým ministrem kultury... Skutečně k mému potěšení se o soutěži nebaví jen zasvěcení. A já sám, kdekoliv jsem, soutěž roznáším dál. V Spojených arabských emirátech, v Maroku, Senegal, kdekoliv. Kocianka naše město posouvá tam, kam asi ani většina Oušťáků neumí představit.

Děkuji za rozhovor.

Mirek Němec

60 let od smrti Mistra Jaroslava Kociana

V tomto měsíci vzpomeneme 60. výročí od smrti významného ústeckého rodáka, čestného občana města, houslového virtuosa a pedagoga Mistra Jaroslava Kociana. Zemřel v Praze 7. března 1950, pohřben byl podle svého přání do rodinného hrobu na hřbitově v Ústí nad Orlicí a v roce 1958 byly jeho tělesné pozůstatky převezeny zpět do Prahy a uloženy do Slavína na vyšehradském hřbitově.

Jedna z posledních mistrových fotografií

Závěr života Jaroslava Kociana byl poznamenán pozvolným zhoršováním jeho zdravotního stavu, které se datuje od konce třicátých let minulého století. Předtím si už uvědomoval hlásící se nemoc, a tak na vrcholu své kariéry ukončil nečekaně v roce 1930 svoji koncertní činnost a začal se věnovat pedagogické práci.

V nešťastném roce 1939, prvním roce německé okupace, je zvolen rektorem pražské konzervatoře. Kocian jako český vlastenec snášel okupaci velice těžce. Svůj postoj vůči německým úřadům dával nepokrytě najevo. Odmítal mluvit německy, ačkoliv němčinu ovládal perfektně. V únoru 1943 oslavil 60. narozeniny. Jeho rodné Ústí připravilo 19. února Mistru Kocianovi slavnostní koncert a současně bylo místní hudební škole propůjčeno jeho jméno. Pražská konzervatoř oslavila jeho jubileum 22. února slavnostním zasedáním a koncertem v Dvořákově síni. Pak však dostal ještě jeden „dárek“: okupační úřady neponechaly nic náhodě, Kociana vyloučily z konzervatoře a předčasně penzionovaly.

Ještě předtím byl zabrán Kocianův krásný byt nad Vltavou, takže se musel vystěhovat nejprve do Londýnské ulice na Vinohradech a nakonec do Heřmanovy ulice v Praze 7. To

vše jistě přispělo k tomu, že se jeho zdravotní stav začal postupně zhoršovat a kolísat mezi zlepšením a zhoršením podle způsobu léčby. On sám se začíná měnit tělesně i povahově. S obrovskou radostí se dočkal osvobození v roce 1945, ale, bohužel, záhy přišlo veliké osobní trpké zklamání.

Bylo určitě ke škodě našeho vysokého hudebního učiliště, a nutno říci i k necti některých jeho kolegů, že Kocian jediný, který byl za dva roky po svém rektorování pro svá nesmlouvavá stanoviska k okupantům penzionován, se nesměl po osvobození vrátit na své místo, ač mu do důchodu zbývala řada let. Je pravdou, že již nebyl zcela zdrav, že poněkud zpodivínštěl, zatrpknul, společensky se odtahoval, ale jeho hudební potence pedagoga, pianisty, dirigenta a skladatele se zachovalou fenomenální pamětí zůstala téměř nedotčena. Důkazem je celá řada vynikajících soukromých žáků z té doby – Josef Suk, Václav Snítíl, Antonín Šlajs a další.

Své 65. narozeniny v roce 1948 oslavil již tiše v kruhu své rodiny. To už vážně postonával a střídavě pobýval v Praze a ve své vile na Hutvaldě nedaleko Ústí nad Orlicí. Na toto období vzpomíná ve své knížce Antonín Šlajs:

„Moje poslední návštěva u nemocného Kociana se uskutečnila koncem února 1950. Přišel jsem k němu se svým přítelem Karlem Malým a již u vchodu do bytu jsme slyšeli radostné Mistrovo volání z pokoje, abychom šli dál. To byl ještě dosti veselým a trpělivým pacientem. Ve všem zachovával dietu, jen s kouřením to bylo zlé. On velmi silný kuřák, musel nyní přestat. Seděli jsme u jeho lůžka a povíдали. Náhle se ke mně obrátil a prvil: „Poslechněte, Šlajs, zapalte si!“ Namítl jsem, že by mu kouř mohl ublížit. „Neodmlouvejte a zapalte si, vy můžete!“ Zapálil jsem si tedy. „Ukažte, dejte mi šluka!“, vyhrkl a lačně natahoval ruku po cigaretě. Mnoho jsem se zdráhal, ale nechtěl jsem ho zarmoutit, proto jsem poslechl, a tak jsme společně vykouřili celou cigaretu. Byla v jeho životě poslední...“

7. března 1950 v Borůvkově sanatoriu v Praze Kocianovo srdce dotlouklo navždy. Uzavřel se životní příběh jednoho z největších velikanů v dějinách české hudby. Praha se s Jaroslavem Kocianem rozloučila důstojným pohřbem vypraveným z Rudolfiny - Domu umělců, z budovy, která jej pojala ve svou náruč jako nadaného chlapce, aby jej po studiích propustila jako velkého umělce a nakonec přijala naposledy, aby se s ním rozloučila. U katafalku stáli čestnou stráž Mistrovi žáci a z nich nejmladší a jemu nejmilejší Josef Suk zahrál Bachovo Andante ze sonáty a -moll. Před budovu k pohřebnímu vozu pak rakev

provázeli na poslední cestě Tomáš Hála, V. Holub, Zd. Kolářský, Fr. Krejčí, D. Pandula, Ant. Šlajs, Boh. Valečko a L. Zámečník. Stovky smutečních hostů pak vyprovodili rakev na poslední cestu do jeho rodného města Ústí nad Orlicí, kde chtěl Kocian podle svého

Pohřební průvod.

Foto: archiv

výslovného přání spočinout v hrobě u svých rodičů a sourozenců.

V Ústí nad Orlicí byla rakev s Kocianovými ostatky vystavena ve vestibulu Roškotova divadla, kam se přicházeli Oušťáci naposledy poklonit svému velikému rodákovi. U rakev se střídala čestná stráž místního Sokola a členů dalších korporací.

Po slavné zádušní mši v Chrámu Nanebevzetí Panny Marie, kterou celebroidl Dr. Josef Cibulka, se vydal dlouhý pohřební průvod městem na místní hřbitov, kde byl Jaroslav Kocian pohřben do rodinné hrobky.

O sedm let později byly však jeho tělesné pozůstatky vyzvednuty a navzdory Kocianovu výslovnému přání převezeny do Prahy a uloženy se všemi poctami do Slavína - nejčestnějšího českého pohřebiště na vyšehradském hřbitově.

Dnes již jen nápis na desce rodinného hrobu Kocianových a Mazánkových (vlevo za hlavním křížem) na ústeckém hřbitově připomíná, že zde jen krátce odpočíval velký syn svého rodného města, jak si to vždy přál...

Jaroslav Kocian má však v Ústí nad Orlicí pomníků několik. Vedle toho bronzového před Roškotovým divadlem a jména ve štítu nejpůvabnější hudební školy současnosti je to pomník nejkrásnější – přes půl století trvající tradice Kocianovy houslové soutěže pro mladé houslové talenty a v poslední době i hudební festival Kocianovo Ústí. Jen málo umělců je podobným způsobem připomínáno a každoročně utvářeno.

Jaroslav Kocian si to určitě zaslouží.

Pavel Sedláček

(S použitím vzpomínek Vladimíra Černého „Jaroslav Kocian“/1983/ a Antonína Šlajse „Jaroslav Kocian“/1958/)

4. díl seriálu Sedmdesátiny ZUŠ Jaroslava Kociana

Karel Blank, autor nové hudebky.

Foto: Jan Pokorný

Od 1. února roku 2003 sídlí ústecká škola v nové budově, která byla postavena z prostředků Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v Praze v celkovém rozpočtu 72 milionů korun. Projektantem se stal ústecký Ing. arch. Karel Blank.

Po dlouhých 66 letech všechny vyučované obory konečně našly náležité prostředí s adekvátní prostorovou dispozicí. Budova je čtyřpodlažní, opatřena bezbariérovým přístupem a výtahem. Jednotlivé obory mají samostatné oddíly s potřebnými vyučovacími i skladovými místnostmi, škola disponuje i malým divadélkem s kapacitou

40 míst, zkušebnou orchestrální i souborové hry a poslechovým studiem, v přízemí se navíc nachází sál s kapacitou 150 míst, který slouží při nejrůznějších kulturních událostech.

Školu navštěvuje téměř 1000 žáků, kteří se rozdělili do čtyř základních oborů, ve kterých rozvíjí své schopnosti a talent, někteří se dokonce připravují na talentové zkoušky na konzervatoře pod vedením zkušených pedagogů s bohatými zkušenostmi a dlouholetou praxí.

Nejstarším fungujícím oddílem je obor hudební. Mladým milovníkům hudby

nabízí téměř bezmezná možnost. Žáci si mohou vybrat hru na klavír, akordeon, smyčcové nástroje, dechové a bicí nástroje, kytaru, sólový a komorní zpěv, stejně tak i sborový zpěv. Tento obor je na této škole nejrozšířenější, navštěvuje ho přes 650 žáků, s kterými pracuje víc jak dvacet znalých pedagogů.

Velkou tradici má i obor taneční, který každoročně pořádá festival Tančíme pro radost. Vyučuje se v něm taneční průprava, taneční praxe, základy klasické techniky, lidový a současný tanec (scénický), jenž má na naší škole hluboké kořeny a je preferován. Na malý zájem si tento obor také nemůže stěžovat, navštěvuje ho asi 200 žáků pod vedením zkušených učitelek, které se snaží naučit žáky nejen základní taneční techniku, ale rozvíjet v nich i cit k tanci a hudbě.

Výtvarný obor má osm oddělení. Usiluje o tematické zaměření výuky a různorodé pojetí, zajímavé práce vznikaly například na téma rozpínání vesmíru či pohybu planet. Vzniká zde spousta zajímavých projektů, které zdobí školu a vytváří příjemné prostředí.

Posledním oborem je literárně-dramatický obor. Žáci zde pod odborným vedením rozvíjí své schopnosti nejen v oblasti herecké techniky a teorie verše, ale i v samostatném tvůrčím psaní nebo výtvarných aktivitách. Vyučování probíhá ve skupinách i samostatně.

Nová budova Základní umělecké školy Jaroslava Kociana se stala součástí města, patří k symbolům dnešního Ústí a právem nese jméno svého nejslavnějšího rodáka...

(tš)

Kocianku uzavře koncert nejlepších

Kocianova houslová soutěž dospěla ke svému závěru. Nicméně, pokud jste během týdne neměli čas zhlédnout mladé talenty či vám hudební příděl dosud nestačil, nezoufejte. Stále máte šanci!

Ti nejnadanější houslisté z 52. ročníku velkolepé soutěže chystají společné vystoupení. Čeká vás spousta krásných skladeb, uslyšíte vítěze jednotlivých kategorií a samozřejmě i Laureáta KHS Davida Petrlika.

Neváhejte tedy a přijďte na „Závěrečný koncert vítězů KHS 2010“, který se koná v sobotu 8. května ve 14:30 v Roškotově divadle.

(kš)

Program závěrečného koncertu 52. ročníku Kocianovy houslové soutěže 2010

Jaroslav Kocian: Intermezzo Pittoresque op. 18, č. 2

Jan Michálek, 1. cena 3. kategorie

Henry Vieuxtemps: Tarantella č. 5

Inga Rodina, 1. cena 1. kategorie

Zdeněk Fibich: Sonatina d moll op. 27, 1. věta

Anne Maria Wehrmeyer, 2. cena 1. kategorie

Nicolo Paganini: Campanella

Aksu Berfin, 1. cena 2. kategorie

Aleksander Zarzycki: Mazurek

Ewa Zapalska, 1. cena 3. kategorie

Maurice Ravel: Cikán

Julie Svěcená, 1. cena 4. kategorie

Pablo de Sarasate: Fantazie Carmen

David Petrlik, 1. cena 4. kategorie,

Laureát KHS 2010

Roškotovo divadlo, sobota 8. května 2010 ve 14,30 hodin

POVINNÉ SKLADBY PRO 53. ročník KHS 2011

I.KATEGORIE:

Antonín Dvořák: Sonatina G dur, op. 100, 1. věta (bez repetice)

II.KATEGORIE:

Jaroslav Kocian: Humoreska

III. KATEGORIE:

František Ondříček: Scherzo capriccioso

IV. KATEGORIE:

Eugène Ysaÿe: Sonáta č. 3 (Balada) pro sólové housle

SET PIECES KOCIAN'S VIOLIN COMPETITION 2011

1st CATEGORY (up to 10 years of age):

Antonín Dvořák: Sonatina G major, op. 100, 1. size (without repetitions)

2nd CATEGORY (up to 12 years of age):

Jaroslav Kocian: Humoreska

3rd CATEGORY (up to 14 years of age):

František Ondříček: Scherzo capriccioso

4th CATEGORY (up to 16 years of age):

Eugène Ysaÿe: Sonata Nr. 3 (Ballada) for solo violin

Do roka a do dne!

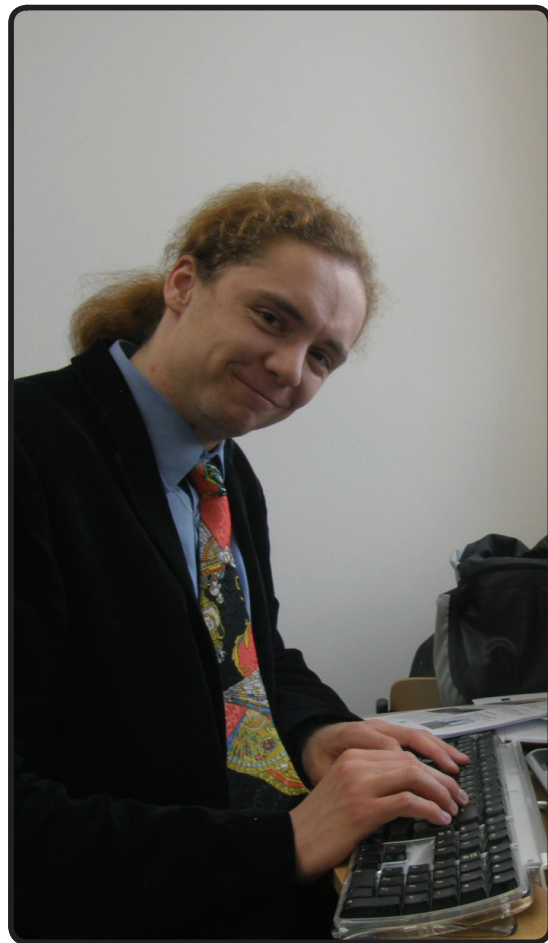
Vážení přátelé!

Dovolte mi, abych vám jménem redakce Zpravodaje 52. Kocianovy houslové soutěže poděkoval za přízeň, již jste nám po celý týden projevovali, a popřál vám vše dobré do dalších dnů, týdnů a měsíců. Do roka a do dne se, slovy odbojného Choda Koziny, v moderní ústecké škole dozajista sejdeme znovu a připomeneme si tím nejhezčím způsobem, tedy hudbou, památku Mistra Jaroslava Kociana!

Na samý závěr vám předkládám malou osobní zkušenost, dojem, pocit. Včera ráno jsem konečně nastrádal pár chvil a toulal se jarním Ústím s přáním uslyšet po poledni alespoň něco málo z vystoupení mladých houslistů, jež mi kvůli redakční práci zůstala pohříchu utajena. Povzbuzen radostnou událostí, kdy mi studenti ústecké Střední zdravotnické školy, toho času pobíhají centrem města, oslavující poslední předmaturitní zvonění, naměřili předpisový krevní tlak 120/80 (což jsem po třech dnech v redakci Zpravodaje KHS opravdu nečekal!), upaloval jsem kvapem zpět do zušky a jejího koncertního sálu. Čeho jsem byl svědkem v 2. kole IV. kategorie, mi vyrazilo dech, jak jinak to povědět... Kdo z vás byl „na místě činu“, ví, o čem mluvím...

Co z předchozích vět vyplývá? Každý nechť doplní do tajenky sám, variant je nespočet. Já pevně věřím, že Kocianova houslová soutěž a doprovodný festival z našeho města nezmizí. Dávají totiž ústeckému jaru nenapodobitelnou příchuť, kouzlo! A nám, redaktorům Zpravodaje Kocianovy houslové soutěže, tu nejlepší potravu pro psaní. Mezi námi, jsou to jářku hody...

Jan Pokorný

Šéfredaktor: Jan Pokorný

Redaktoři: Miroslav Němec, Anežka Jakubcová, Veronika Suchomelová, Kateřina Šafářová, Tereza Tučková, Mahulena Kopecká, Tereza Štochlová

Sazba: Filip Košnar, Renata Kováčsová, Kristýna Kechnerová, Pavla Svobodová

TISK: KYOCERA TASKalfa 250ci

Program dnes

8. května 2010

Kocianova houslová soutěž

10:00 Přijetí vítězů a zahraničních hostů starostou města (obřadní síň MěÚ)

11:00 Seminář k průběhu soutěže s předsedou poroty

14:30 Závěrečný koncert vítězů KHS 2010 (Roškotovo divadlo)